

توزیع بین‌المللی آینه میراث

بدرخواست مدیر مسؤول آینه میراث و موافقت هیأت محترم نظارت بر مطبوعات در جلسه مورخ ۸۲/۵/۲۰، از این پس نشریه آینه میراث در سطح بین‌المللی توزیع می‌شود.

نشست‌های علمی

سلسله نشست‌های علمی ماهانه مرکز میراث مکتوب از شهریور ماه شروع شده، در ماه آگازین دو نشست و پس از آن ماههای مهر و آبان و آذر یک نشست برای بهتر عرضه کردن متون قدیمی برگزار شد.

۱. راهگشایی برای عرضه بهتر متون

عنوان اولین نشست در مرکز نشر میراث مکتوب است که در تاریخ ۸۲/۶/۱۱ برگزار شد. در این نشست استادان محترم ایرج افشار و کامران فانی شرکت داشتند. استاد ایرج افشار درباره شیوه مقدمه‌نویسی و استفاده از نسخ در تصحیح متون و ضرورت معرفی نسخه‌ها و روش تصحیح سخن گفتند و همچنین درباره ضرورت فهرست‌های پایانی کتاب که به منزله کلیدی برای راهیابی به محتوای متون محسوب می‌شوند بیاناتی ایراد فرمودند.

استاد کامران فانی تاریخچه‌ای از تصحیح متون در فرنگ و نخستین مستشرقان که بدین کار دست یازیدند سخن گفتند و همچنین درباره استخراج فهرس و دقت در ضبط

شماره صفحات و ایضاً درباره انواع فهرس که بر اساس مطالب و محتوای متون ضروری است بیاناتی ایراد فرمودند. در پایان جلسه استادان محترم به سئوالات حضار شرکت کننده در جلسه پاسخ گفتند.

۲. تأثیر متون در تحقیقات زبانشناسی

دومین نشست در حقیقت با محتوای «تحقیقات زبانشناسی و تأثیر آن در تصحیح متون» با حضور دکتر علی اشرف صادقی زبانشناس، مصحح و منتقد متون کهن، عضو هیئت تحریریه آینه میراث و دانشیار دانشگاه تهران برگزار شد. در این نشست دکتر صادقی درباره تاریخچه زبان دری و پیدایش و همچنین درباره چگونگی حفظ واژه‌های نسخ خطی و تأکید بر نقل اختلاف نسخ در پانوشته‌ها سخنانی ایراد فرمودند. وی ضمن بیانات خود درباره چگونگی تبدیل حروف به هم در مناطق مختلف جغرافیا و اهمیت حفظ آن با توجه به محل کتابت و اهلیت جغرافیائی کاتب تأکید فراوان کردند.

۳. تاریخچه و وضعیت تحقیق و تصحیح متون در شبه قاره

سومین نشست مرکز نشر میراث مکتوب با شرکت استادان معظم جناب آقای دکتر احمد منزوی (از نسخه‌شناسان معتبر) و جناب آقای دکتر اکبر ثبوت (از کتابشناسان و محققان ارجمند کشور) که هر یک از استادان محترم سالها در شبه قاره به تحقیق و تفحص بسر برده‌اند، برگزار شد. نخست جناب دکتر منزوی درباره اهمیت نسخه‌های شرقی به ویژه نسخه‌های فارسی در شبه قاره هندوستان و نسخه‌های دستنویس فارسی منحصر و ارزشمند از نظر موضوع و آرایش‌های هندی (= تذهیب و مینیاتور) بسیار غنی در شبه قاره، سرزمینی که نزدیک به یک هزار سال عرصه زبان و فرهنگ فارسی و ایرانی بود، مختصر سخنانی ایراد فرمودند. سپس جناب دکتر ثبوت درباره تاریخچه تصحیح متون در شبه قاره و با یادی از پیشگامان تصحیح شاهنامه فردوسی، مثنوی مولوی، کتابهای تاریخی و ادبی،

مؤسسات متن پژوهی و کتابخانه‌های معتبر که گنجینه‌های آنها مملو از ذخایر متن فارسی است و همچنین از فعالان نشر در شبه قاره که عمری را در احیاء متن فارسی سپری کردند و از وضعیت تصحیح و احیاء و چاپ متن در شبه قاره امروزی و نقش دانشگاهها و مؤسسات متن پژوهی در شبه قاره سخنان مبسوطی ایراد فرمودند. همچنین در این نشست جناب آقای دکتر توسلی بیاناتی درباره مجموعه نسخ خطی و ارزشمند مرکز تحقیقات فارسی در پاکستان و احیای آنها ایراد فرمودند. لازم به توضیح است که جناب دکتر توسلی ده سال مسؤل مرکز تحقیقات فارسی در پاکستان بودند.

۴. نقد و بررسی کتاب منطق الملخص

چهارمین نشست از مجموعه نشست‌های مرکز نشر میراث مکتوب با عنوان اثر امام فخررازی از فلاسفه سده ششم هجری قمری به تصحیح آقای احد فرامرز قراملکی با همکاری سرکار خانم آدینه اصغری نژاد، از انتشارات دانشگاه امام جعفر صادق (ع) با حضور مصححان و آقایان دکتر اصغر دادبه و استاد سید عبدالله انوار از مصححان برجسته برگزار شد.

در این نشست نخست آقای قراملکی درباره آراء و افکار و نوآوریهای منطقی فخررازی و تأثیر او بر اندیشمندان بعدی و شیوه تصحیح سخنانی بیان فرمودند. سپس دکتر دادبه درباره لقب مجعول «امام المشککین» که در دوره صفویه به فخررازی اطلاق شده بود بیاناتی ایراد فرمودند.

سپس استاد سیدعبدالله انوار در دفاع از آثار و افکار فخررازی و شک وی در پیشرفت علم و همچنین در دفاع از شک در علم بیاناتی ایراد فرمودند و بیان کردند که شک در علم سبب پیشرفت علوم است و چنانچه بعدها با از میان رفتن شک و با پذیرش آراء و افکار پیشینیان، بیشتر به شرح افکار فلاسفه قبل پرداخته شد و متعاقب آن شرح بر شرح - ورای اهمیت این نوع آثار که بدیهی و مهم است - سبب رکود علم در ایران شد. و متعاقب آن به نقد تصحیح «منطق الملخص» پرداختند.

سپس دکتر ضیاء موحد به دیدگاههای امام فخررازی در بخش منطق ریاضی اشاره داشتند.

۵. گونه‌شناسی ترجمه‌های کهن قرآن

پنجمین نشست متن پژوهی مرکز نشر میراث مکتوب در تاریخ ۸۲/۹/۱۰ در محل مرکز با حضور جناب آقای دکتر علی رواقی برگزار شد.

در آغاز آقای اکبر ایرانی مدیر مرکز ضمن خیر مقدم به حضار محترم، گزارشی از فعالیت‌های مرکز از بدو تأسیس مرکز به ویژه چاپ تفسیرهای کهن قرآن و انگیزه برگزاری نشست‌ها ارائه فرمودند. سپس جمشید کیان‌فر دقایقی چند درباره ترجمه و ارزش‌های علمی، ادبی و زبانی ترجمه‌ها در ادوار مختلف سخن گفتند. آنگاه میهمان رسمی جلسه جناب آقای دکتر رواقی درباره گونه‌شناسی ترجمه‌های قرآن سخنرانی فرمودند.

وی گونه‌شناسی را از الزامات تصحیح متون بیان کردند و از شش گونه در ترجمه‌ها یاد کردند: هروی، ماوراء النهری، سیستانی، رازی، سوراآبادی و معیار. آنگاه درباره گونه سیستانی و اهمیت زبان آن و ترجمه قرآن قدس به عنوان کهن‌ترین ترجمه قرآن - چاپ ۱۳۶۴ توسط ایشان - و ابداعات خود در این حوزه و ارتباط گونه‌شناسی و متن پژوهی و تصحیح متون سخن گفتند.

نشست‌های مرکز به شرح زیر است:

نشست ششم ۸۲/۱۰/۱۵ با عنوان «نقد و بررسی کتاب بلوهر و بیودسف» تألیف علی بن محمد نظام تبریزی (۷۴۰ - ۸۰۱ ه. ق) با حضور استادان: محمد روشن و دکتر محمود عابدی.

نشست هفتم ۸۲/۱۰/۲۹ با عنوان «بررسی آراء و اندیشه‌های قاضی سعید قمی (۱۰۴۹ - ۱۰۱۷ ه. ق) با حضور استادان: دکتر نجفقلی حبیبی، استاد منوچهر صدوقی سها، دکتر یوسف ثانی و محمد کریمی زنجانی اصل.

نشست هشتم ۸۲/۱۱/۲۰ با عنوان «نقد و بررسی کتاب عالم آرای امینی» تألیف فضل الله روزبهان خنجی اصفهانی (۷۸۰ - ۹۰۸ ه. ق) تصحیح اکبر عشیق با حضور استادان: دکتر احسان اشراقی، دکتر منصور صفت گل و رضازاده لنگرودی نشست نهم ۸۲/۱۲/۴ با عنوان «نقد و بررسی کتاب روضة المنجمین» تألیف شهردان بن ابی‌الخیر رازی (تألیف ۴۶۶ ه. ق) با حضور استادان: آقای جلیل اخوان زنجانی و رحیم رضا زاده ملک و دکتر ایرج ملک‌پور

میراث شبه‌قاره

میراث شبه قاره عنوان مجموعه جدید متونی است که قرار است از سوی مرکز نشر میراث مکتوب منتشر شود.

به پیشنهاد آقای ایرانی مدیر عامل مرکز نشر میراث مکتوب و پی‌نوشت جناب آقای مسجدجامعی وزیر محترم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی «خیلی هم ممنون، کار ارزشمندی است. قبلاً در باب تاجیکستان هم انجام شده بود. در حوزه سایر کشورها هم می‌توان آن را بسط داد».

مسئولیت برنامه‌ریزی و ساماندهی آن برعهده جمشیدکیان فر مشاور علمی و پژوهشی مرکز واگذار شده است. وی نیز افزون بر برنامه‌ریزی برای انتشار ۲۰ - ۴۰ عنوان از متون درباره شبه‌قاره تصمیم دارد ویژه‌نامه‌ای به همین منظور منتشر کند.

دو کتاب برگزیده از مرکز نشر میراث مکتوب در هفته کتاب

در هفته کتاب که امسال در آذر ماه (۱۵ - ۲۲) برگزار شد، دو اثر تصحیحی که از سوی مرکز نشر میراث مکتوب منتشر شده بود، به عنوان آثار برگزیده و شایسته تقدیر از سوی هیأت داوران انتخاب شد.

۱. تحفة الملوك از علی بن ابی حفص بن فقیه الاصفهانی

۱۰۰

در چهارمین روز هفته کتاب (کتاب و دانشجو) مراسم دهمین دوره کتاب سال دانشجویی از آقای علی‌اکبر احمدی دارانی مصحح کتاب تحفة الملوك تقدیر شد.

۲. دقائق التأویل و حقائق التنزیل

در ششمین روز از هفته کتاب آئین بزرگداشت حامیان نسخ خطی که از سوی کتابخانه مجلس برگزار می‌شود و امسال چهارمین سال آن بود، از آقای جويا جهانبخش مصحح کتاب دقائق التأویل و حقائق التنزیل اثر ابوالمکارم شیرازی که از سوی هیأت داوران به عنوان اثر برگزیده و شایسته تقدیر انتخاب شده بود، تقدیر بعمل آمد.

آینه میراث ضمن تبریک، آرزوی توفیق روزافزون برای هر دو برادر ارجمند دارد.